

Permanente voerplaatsen

„De aanwezige ratten verdelgen, daarna weringsmaatregelen nemen ter voorkoming van nieuwe invasies”. Een reeds talloze malen uitgebracht advies, waarvan echter het tweede deel in de praktijk niet altijd even gemakkelijk is te realiseren. Met name levensmiddelen, veevoeder en fruit zijn vaak moeilijk onbereikbaar voor het ongedierte op te bergen en juist deze produkten worden doorgaans bewaard in milieus waar de gunstige levensvoorwaarden, ook na een verdelgingsactie, voor de knagers veelal intact blijven.

Als plaatsen waar de ratten zich graag vestigen, kunnen verder worden genoemd: fabrieken, spoorwegstations (goederenvervoer), tuinbouwbedrijven, kwekerijen, veestallen, vlasopslagplaatsen, enz. enz., die ze dikwijls via hun „verkeers”-wegen zoals sloten, beken, riooluitmondingen, binnendringen.

Hoe kan nu worden voorkomen dat kwetsbare milieus steeds opnieuw worden besmet? Veelal is zulks bereikbaar door de ratten op geschikte plaatsen op te vangen door het aanbrengen van permanente voerplaatsen, die zijn voorzien van vergiftigd lokaas (cumarine-haver), dat regelmatig moet worden aangevuld c.q. ververst. Betreft het grotere objecten, dan kan daaromheen een ring van dergelijke voerplaatsen worden gelegd.

Bij het aanleggen van de voerplaatsen kan o.m. een nuttig gebruik worden gemaakt van de aanwezigheid van genoemde „verkeer”-routes. Op die manier zal het mogelijk zijn het ongedierte op te vangen vóór het z'n eigenlijke doel heeft bereikt.

Voorbeelden

Binnenshuis, men denke in 't bijzonder aan de boerderij, kan een en ander geschieden op plaatsen waar het ongedierte zijn entree pleegt te maken. Men deponere daar voerkistjes met een ronde opening aan beide zijden, of kartonnen of houten kokers met een doorsnede van ca. 10 cm binnenwerks langs de muren (voorkeurspassages).

In **veestallen**, waar ratten vaak in het dak huizen, kan men aan gordingen of staanders, kistjes met vergiftigd lokaas bevestigen, daar waar veegsporen duiden op een regelmatige passage van ratten.

Fruitbewaarplassen kunnen worden beveiligd door tussen het fruit of de klampen plastic zakjes met cumarine-haver te deponeren. Ook hier bewijzen kokers met vergiftigd lokaas op de grond langs de wanden goede diensten.

Daar deze objecten ook vaak door muizen worden bezocht, die voor cumarine minder gevoelig zijn dan ratten, zouden bij een te verwachten muizeninvasie eventueel zakjes muizentaruwe tussen het fruit kunnen worden neergelegd. Deze zakjes moeten worden gemerkt met „rattenvergif” of „muizenvergif”.

In **slootkanten** worden drain(riool-)buizen horizontaal even boven de waterspiegel en loodrecht op de slootas ingegraven, zodat het geheel het voorkomen heeft van een riooluitmonding, waarbij dan kan worden volstaan met regelmatige aanvulling

(verversing) van het vergiftigde lokaas. Het is voldoende als een of enkele van deze voerplaatsen, in of nabij de holen, in de slootwand worden aangebracht.

De achterzijde van de buis moet met cement worden dichtgemaakt om te voorkomen dat de voerplaats bij forse regenval als een echte drainbuis gaat functioneren (: wegspoelen van het lokaas). Worden de buizen óp de walkant gelegd, dan kan de achterzijde uiteraard open blijven. De buizen moeten dan echter met het oog op het publiek goed gecamoufleerd worden.

Een doorsnee van 10—12 cm blijkt in de praktijk goed te voldoen.

Cementen voerplaatsen

In het vrije veld en wel op plaatsen waar de bovengenoemde drainbuizen niet bruikbaar zijn, kunnen houten voerkisten worden gedeponereerd. De ervaring heeft echter geleerd dat deze soms minder goed voldoen, deels door vergankelijkheid van het hout, deels als gevolg van vernieling door de jeugd. Deze kisten moeten gemerkt worden met het woord „rattenvergif” en een doodskop.

Om deze bezwaren te ondervangen kunnen op die plaatsen ook cementen voerbakken worden gebezigd. Wij publiceren hier nogmaals (zie „Rat en Muis”-juli 1961) de afbeeldingen, afkomstig van de gemeente Maastricht, die de cementbakken reeds jaren in gebruik heeft (zie pag. 10).

De beide uitbouwen van de bak hebben elk een ingang, terwijl ook de deksel van cement is vervaardigd. Vernieling is vrijwel uitgesloten, doch bovendien kan men zich tegen weghalen vrijwaren door het aangieten van een poot of haak, die in de grond wordt verankerd.

Maakt men nu de twee ingangen voldoende klein (een volwassen rat heeft aan 3 cm al genoeg), dan wordt daardoor het binnensluipen voor andere dieren, zeker voor huisdieren, onmogelijk.

De cementen bak is onbepaald houdbaar en het gieten verloopt snel als men eenmaal over de vorm beschikt.

Voor de nieuwe vinding van de gemeente Maastricht: zie het volgende artikel „Voerbak voor rattenbestrijding”.

Gordels

Op de bovengeschetste wijze is het mogelijk ook grote bedrijven te omgeven door een gordel van permanente voerplaatsen (op de juiste punten), waarin de van buiten komende ratten worden opgevangen vóór ze de binnen die gordel aanwezige kwetsbare plaatsen kunnen bereiken. En ook hier kunnen de gordels bestaan uit sloten, kanalen, vijvers e.d.

De gemeente Hoogezand-Sappemeer past deze methode reeds vele jaren met groot succes toe. Wij citeren de heer A. M. Schiltkamp (1965), technisch hoofdamtenaar van Gemeente Werken:

„Bij de gemeente komen practisch geen klachten meer binnen van de grotere bedrijven, die alle één of meer van hun werknemers hebben belast met de rattenbestrijding en, wat belangrijker is, met de ratwering. Wel verzorgt de gemeente nog de bestrijding op enkele kleinere bedrijven, waar men bij uitzondering last van ratten heeft, doch het gaat hier meestal slechts om enkele ratten”.

Wil een dergelijke gordel volledig aan zijn doel beantwoorden, dan moet allereerst het aantal permanente voerplaatsen ruim voldoende zijn en voorts zullen ze ook weer regelmatig dienen te worden gecontroleerd, met het oog op aanvulling (vervanging) van het vergiftigde lokaas.

Het principe van de afgrenzing van kwetsbare objecten tegen invasies van schadelijke knagers wordt in ons land reeds geruime tijd, zij het nog op te kleine schaal, in praktijk gebracht. Ten einde de omvang van hun schadelijke activiteiten verder te beperken, is het van belang dat de particuliere sector zich nóg meer bewust gaat worden van de mogelijkheden, die dit facet van de ratwering biedt.

Van minstens gelijke importantie is het evenwel dat de gemeenten tot een nauwere samenwerking komen om ook streeksgewijs een meer duurzame bevrijding van dit schadelijke en gevaarlijke ongedierte te bereiken.

G. J. Pop,

Afd. Bestrijding van Ongedierte